

13. *Положення про Державну міграційну службу України [Електронний ресурс]. : постанова Кабінету Міністрів України від 20 серп. 2014 р. № 360 / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/360-2014-%D0%BF>. - Назва з екрану.*
-

Феценець Олена Петрівна, *магістр 1 курсу,*
Сабецька Тетяна Ігорівна, *к.е.н.,*
доцент кафедри гуманітарних та
фундаментальних дисциплін,

ВЕРТИКАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК НАПРЯМ ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасний стан ринкового середовища вимагає від компаній постійного вдосконалення. Для того щоб компанія мала високу конкурентоспроможність на вітчизняному та світовому ринках потрібно вдосконалювати конкурентні переваги, важливе місце серед яких посідають витрати підприємства. В умовах сучасних реалій одним із ключових напрямків оптимізації витрат є пошуки альтернативних джерел енергії. Світові екологічні організації всіляко підтримують використання альтернативних джерел енергії, оскільки викиди у навколишнє середовище від їх спалювання є менше шкідливими, аніж від використання традиційних енергоносіїв, що негативно впливають на екологічну ситуацію у світі.

Будь-який технологічний процес потребує певних витрати палива, електричної й теплової енергії, тому промислові підприємства є найбільшими споживачами різних видів палива й енергії. У промисловості витрачається близько половини всього палива й дві третини енергії, а частка енерговитрат в собівартості окремих видів продукції сягає 30% [3].

Очевидно, що в сучасних економічних умовах надзвичайно важливим для кожного підприємства є не лише забезпечення власного виробництва енергоресурсами, вартість яких з кожним роком тільки зростає, а й зростання ефективності їх використання. В даному аспекті варто згадати про роль вертикальної інтеграції бізнесу як одного із напрямків зростання енергоефективності сучасних промислових підприємств.

Взагалі, основним мотивом інтеграції, як зазначає автор Г.М. Калетнік, є прагнення підприємств до збільшення прибутку за рахунок зниження негативних зовнішніх ефектів. У межах даного положення інтеграція підвищує ефективність виробництва продукції, оскільки призводить до зниження витрат ринкової контрактації між виробниками і продавцями її кінцевому споживачеві [1]. Серед широкого різноманіття форм, напрямків та способів інтеграції в аспекті забезпечення енергоефективності виробничої діяльності важливе місце посідає саме вертикальна інтеграція, яка на думку Т. Савельєвої, являє собою поєднання технологічно самостійних виробничих, розподільчих, збутових та інших економічних процесів в рамках єдиної фірми. Вона означає використання фірмою для вирішення своїх економічних задач внутрішніх господарських операцій та адміністративних процесів замість ринкових транзакцій [2]. Вертикальна інтеграція має суттєві базові вигоди і витрати, які повинні бути враховані для прийняття будь-якого рішення, але значимість яких залежить від конкретної галузі. Якщо обсяг виробництва достатній для досягнення економії на масштабі, то відповідно виникають і вигоди вертикальної

інтеграції, які, як правило, пов'язані з різними видами економії витрат, одержуваної за рахунок спільного здійснення функцій виробництва, збуту, закупівельної діяльності, управління тощо.

Практично кожне промислове підприємство має у своїй організаційній структурі енергетичне господарство, яке постачає його виробничі і господарсько-побутові служби всіма видами енергії (електроенергія, теплова енергія палива, пари, гарячої води) і енергоносіями (пара, стиснене повітря, гаряча вода). Підприємства, які мають замкнутий цикл виробництва, а отже є вертикально інтегрованими мають можливість організувати власне енергетичне господарство таким чином, щоб відходи від виробництва, які підлягають утилізації, можна було переробляти у паливо, яке буде використовуватись для виробництва продукції.

Варто зазначити, що сьогодні все гострішою стає проблема раціонального ресурсокористування в переробних галузях аграрного сектора. Тут вертикальна інтеграція дозволяє перевести процеси переробки сільськогосподарської сировини на безвідходний цикл виробництва, що заснований на комплексному використанні природно-сировинних ресурсів і технологічних відходів. Відходи виробництва, які мають цінність як джерело тепла, (деревні відходи, щепка, тирса), агровідходи (солота, лушпиння соняшника, шкаралупа горіха, відходи фруктів та інші) можуть використовуватись для енергетичних потреб при виробництві [4].

Отже, в умовах сучасних ринкових реалій процеси вертикальної інтеграції бізнесу у промисловій сфері, на мій погляд, сприятимуть більш ефективному забезпеченню власних потреб підприємства в енергоресурсах, зокрема й за рахунок використання альтернативних джерел енергії, а також робитиме їх все менш залежними від зовнішніх постачальників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Калетнік Г. М. Біопаливо. Продовольча, енергетична та екологічна безпека України: монографія / Г. М. Калетнік. - К. : Хай-Тек Прес, 2015.
2. Савельєва Т. Проблеми розвитку великих корпоративних структур в економіці України / Т. Савельєва; Персонал. – 2014. – № 2.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.10.2004 року № 1307 «Про порядок видачі свідоцтва про належність палива до альтернативного» [Електроний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1307-2004-%D0%BF>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2010 року №243 «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2017 роки» [Електроний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/243-2010-%D0%BF>.

Петришак Павло Васильович, студент 1 курсу,
Дмитришин Марта Василівна, к.е.н.,
доцент кафедри обліку та фінансів,

ГЕНРІ ФОРД – ОДИН З НАЙВІДОМІШИХ КАПІТАЛІСТІВ

Капіталісти – це власники засобів виробництва, що експлуатують найманих робітників для одержання прибутку [1]. Генрі Форд був і залишається одним із